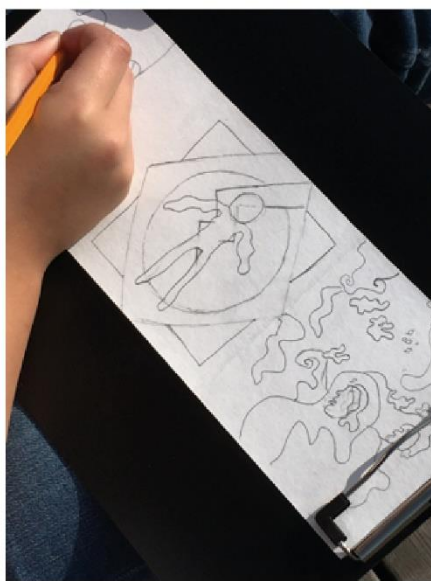

Kulturplan för barn och unga i Norrtälje kommun

KFN 2022-100

NORRTÄLJE
KOMMUN

Kulturplan för barn och unga

Planen beskriver arbetet med att uppnå kultur- och fritidsnämndens ambitioner avseende kultur för barn och unga i det geografiska området Norrtälje kommun. Under fritiden t.o.m. de är 19 år samt de kulturaktiviteter som förskolor, skolor och fritidshem erbjuds att ta del av. Planen ger förutsättningar för en samlad och samverkande organisation av kultur för-, med- och av- barn och unga och utgör tillsammans med nämndens verksamhetsplan underlag för enheternas arbetsplaner inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Giltighet

Antagen av kultur- och fritidsnämnden, § xx, 2024-03-14

Gäller från och med 2024-03-14

Gäller tills vidare.

Förvalterskap

Förvalterskap innebär ansvar för att dokumentet är tillgängligt, efterlevs, följs upp och revideras. Ansvarig är kultur- och fritidsnämnden och kulturchef. Vart annat år ska planen ses över och vid behov uppdateras efter aktuella nulägeskartläggningar, resultatuppföljning, omvärldsbevakning och remiss hos berörda parter.

Denna plan reviderades senast 2024.

Samverkan och förankring

Kulturplan för barn och unga ska, synliggöra arbetet med barnkultur i kommunen och bidra till att det träffas gemensamma överenskommelser för måluppfyllelse mellan de kommunala aktörer som är involverade i barns och ungdomars kulturella liv. Detta för att säkerställa att Norrtälje kommun följer svensk lagstiftning liksom nationella, regionala, och lokala kulturpolitiska mål.

Samverkan och förankring kring arbetet med barnkultur sker mellan verksamheterna ung fritid, med; fritidsgårdar, aktivitetshuset Magasinet och Mitt lov, för kulturskolan och för kulturavdelningen, med; folkbiblioteken, Norrtälje konsthall, enheten för kulturarv med Roslagsmuseet och allmänkulturen, med; scenkonst på fritid och skoltid vilket inkluderar samordning av stadsbidraget Skapande skola.

Innehåll

Kulturens betydelse för barn och unga	4
Mål för kultur för barn och unga	5
Nationella och regionala mål	5
Lokala mål	6
Mål 1: Lika tillgång till kultur och skapande	6
Mål 2: Trygga mötesplatser och geografisk spridning	7
Mål 3: Barn och ungas delaktighet och påverkan	7
Mål 4: Samverkan	8
Resurser för barnkultur	9
Verksamheter för kultur på fritiden	9
Verksamheter för kultur på skoltid	12
Ekonomi	13
Så följs kulturinsatserna upp	14
Slutnoter	15

Kulturens betydelse för barn och unga

Kulturen spelar en avgörande roll i ungas identitetsskapande och omfattar allt vi ser, hör och gör. Den finns överallt, i många olika former, och är ett av våra naturliga sätt att kommunicera. Genom att uppleva konst och kultur med alla sina sinnen, kan barn utveckla sina språkliga uttryck och förstå både sig själva och andra. De kan förstå sin historia, sin samtid och kan lättare se en meningsfull framtid. Genom att delta i kulturaktiviteter får barn och unga möjlighet att känna delaktighet och ansvar för det gemensamma vilket kan skapa en grund för att förstå demokratiska värden och alla människors lika värde.

Begreppet kultur i denna plan innefattar inte bara estetiska konstuttryck utan är ett brett begrepp. En stor del av den kultur som barn och unga konsumerar produceras av vuxna, såsom föreställningar, konserter och workshops. Det finns också kultur som skapas av unga själva, exempelvis i kulturskolan, inom fritidsverksamheten och under lovaktiviteter. Det är viktigt att kommunens verksamheter stödjer och skapar möjligheter för barn och unga att uttrycka sig själva genom kultur.

Kultur kan vara en bro för individens utveckling både i samhället och i skolan. Därför är bredden i utbudet av kulturaktiviteter både på fritiden och under förskole-, grundskole- och fritidshemstid av vikt för de ungas hälsa. Kulturens palett av varierade uttryck kan som inget annat media möta individer utifrån deras egna förutsättningar och öppna ögonen för sätt att uttrycka sig och utveckla sig som person.

Möjligheter att ta del av kultur begränsas av faktorer så som individers socioekonomiska bakgrund, kön, utbildning och bostadsort. Kultur- och fritidsnämnden vill bidra till att undanröja sådana hinder genom att stimulera till en omfattande mängd kulturinslag med stor bredd av professionella kulturuttryck av hög kvalitet för barn och unga som kan erbjudas både på fritiden, i förskola, grundskola, anpassad grundskola och i fritidshemmen.

Kultur ska vara en självklar del i barns och ungdomars uppväxt i Norrtälje kommun.

Mål för kultur för barn och unga

För barnkultur finns idag målstyrning på nationell, regional och inom särskilda områden, på lokal nivå. Många kommuner har specifika planer för kultur riktat till barn och unga.

Nationella och regionala mål

- Barn och unga ska uppmuntras och tillhandahållas lämpliga möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet. Detta ska främjas inom huvudmannens ansvar enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, särskilt enligt artiklarna 31; Barn har rätt till lek, vila och fritid och rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och tillhandahållas lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet. Samt artikel 12; Alla barn och unga har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet.
- Att *“bidra till att möjliggöra kulturupplevelser och eget skapande för invånare i hela länet, särskilt för barn och unga”* är ett prioriterat mål i Kulturstrategi för Stockholmsregionen, som kopplar till den regionala utvecklingsplanen RUF5 2050.
- Barn som tillhör nationella minoriteter har rätt att få utveckla sin egen minoritetskulturella identitet och det egna minoritetsspråket. Detta ska beaktas särskilt när beslut fattas som kan komma att påverka barn. Det kan röra sig om tillgång till litteratur på de nationella minoritetsspråken på bibliotek eller i beslut om kulturverksamhet. Norrtälje kommun ingår i finskt förvaltningsområde vilket förbinder kommunen att tillgodose detta och följa lagen om minoriteter och minoritetsspråk.
- Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, enligt bibliotekslagen.
- Statens kulturråd har till uppgift att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, verka för kulturens utveckling och tillgänglighet. Statsbidraget Skapande skola ska bidra till att kulturella och konstnärliga uttryck integreras i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och i vissa särskilda utbildningsformer. Elever ska få ökade möjligheter att tillsammans med professionell kulturverksamhet uppleva och utveckla förståelse för kulturens olika uttrycksformer samt utveckla sitt eget skapande. Det grundläggande regelverket för det här bidraget finns i dess förordning.

För att beviljas bidrag enligt förordningen gäller att huvudmannen har utformat mål för insatserna. Denna kulturplan för barn och unga är grunden för dessa mål.

Lokala mål

Enligt kultur och fritidsnämndens Verksamhetsplan 2024- 26 ska "Invånarens kulturella, demokratiska, sociala och fysiska välfärd tillgodoses genom att skapa meningsfulla upplevelser, aktiviteter och möjlighet att bedriva eller delta i kultur- och fritidsaktiviteter", därtill lyfts att "Nämndens arbete prioriterar verksamheter riktade till barn, unga och äldre".

Kultur- och fritidsförvaltningen erbjuder ett omfattande kulturutbud inom ramen för sina avdelningars verksamheter riktat till barn både på fritid och inom förskola, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Följande lokala mål har formulerats för att svara upp mot nationella-, regionala och lokala mål och konkretisera riktningen för arbetet med kultur för barn och unga i Norrtälje kommun.

Mål 1: Lika tillgång till kultur och skapande

Mål: Barn och unga ska erbjudas undervisning i konstnärliga uttrycksätt och kulturupplevelser av hög kvalitet med fördjupning och bredd utifrån varje individs särskilda förutsättningar, både genom att pröva och uppleva.

Under 2023–2025 är kultur- och fritidsnämndens arbete med Agenda: Välbefinnande "i syfte att främja attraktiva livsmiljöer och god och jämlik folkhälsa", särskilt prioriterat. För att uppnå detta ska nämnden fortsatt möjliggöra upplevelser av hög kvalitet för besökare och invånare, skapa mötesplatser för alla, samt särskilt stimulera barn och ungas utveckling. Nämnden arbetar engagerat för att erbjuda någonting för alla, på tider som passar så många som möjligt, oavsett ålder, kön, fysiska- och psykiska förutsättningar. Verksamheter som ingår i nämndens förvaltning är kulturskola, ung fritid, kultur, bibliotek, bad, idrott och friluftsliv.

En stor mängd kulturinslag med stor bredd av professionella kulturuttryck och med hög kvalitet bör erbjudas barn och unga på såväl fritid som under förskole-, grundskole- och fritidshemstid, till kommunala och fristående enheter. Detta bidrar till att alla barn nås av likvärdiga kulturupplevelser. Kulturaktiviteterna ska innefatta kultur för barn med annat modersmål än svenska, särskilt det finska språket och finsk kultur. Lovaktiviteter för barn och unga bör tillhandahållas med anpassad programverksamhet i hela kommunen med målet att alla ska hitta någon aktivitet som passar. För att säkerställa barns rätt till lika tillgång till kultur är det nödvändigt att det erbjuds kostnadsfria aktiviteter.

Innehåll och upplägg för kultur på skoltid kan bidra till estetiska- och informella lärprocesser som kan kopplas till läroplanernas mål för att skapa ett sammanhang. Det statliga bidraget Skapande skola bör fortsatt sökas för att komplettera kommunens egna satsningar för kultur på skoltid. Anpassad grundskola ska erbjudas individuellt anpassade projekt.

Åtgärder mot psykisk ohälsa är prioriterat inom kommunen. Forskning visar att kulturformen dans kan motverka psykisk ohälsa hos individer. Dans är även ett bra exempel på en kulturform som är gränsöverskridande mellan kultur och idrott.

Målsättningen är att kulturskoleverksamhetens utbud fortsatt bör innehålla en bredd av konstformer. Utöver ensemble-, instrumental- och vokalundervisning kan konstformer som dans, teater, film, bild och form erbjudas.

Mål 2: Trygga mötesplatser och geografisk spridning

Barn och unga ska erbjudas trygga mötesplatser för kulturutövande på fler geografiska platser. Traditionella mötesplatser ska kombineras med nya verksamhetsformer, platser och kulturupplevelser och nå ut till fler personer.

Norrtälje kommun är stor till ytan och kulturaktiviteter för barn och unga ska nå ut i kommunens alla delar och under hela året, såväl på fritiden och skollov som under förskole-, grundskole- och fritidshemstid. Biblioteken är viktiga mötesplatser som finns i hela kommunen. I Norrtälje stad finns Norrtälje konsthall och numer också Roslagsmuseet. Kulturskolornas verksamheter finns på flera orter i kommunen. Ung fritids både fysiska och flexibla mötesplatser med exempelvis Magasinet och fritidsgårdarna är viktiga arenor. Både det offentliga scenkonstprogrammet och scenkonstprogrammet för kultur på förskole- och grundskoletid bör turnera i kommunen för att minimera resvägar för deltagarna. Satsningen med turnerande teater genom biblioteksbusen ökar tillgängligheten för förskolebarn utanför tätorterna.

Utöver fysiska mötesplatser så bör det skapas tillfällen för både genre- och generationsöverbyggande kulturmöten inom kulturaktiviteter som erbjuds barn och unga.

Kultur- och fritidsförvaltningens personal ska kontinuerligt utbildas i likabehandlingsfrågor och avdelningarnas verksamheter bör arbeta för att synliggöra och utmana de föreställningar och normer som kan leda till att människor behandlas ojämnt.

Mål 3: Barn och ungas delaktighet och påverkan

Barn och unga bör ges möjlighet att vara delaktiga i planeringen av kulturaktiviteter för dem i enlighet med FNs konvention för barnets rättigheter.

Kultur- och fritidsnämnden bör se till att invånarna kan göras delaktiga i att skapa en kommun med god folkhälsa och livslångt lärande och att verksamheten kan utvecklas i dialog med invånarnas önskemål.

Kulturaktiviteter för barn och unga bör mer än idag utformas i dialog med målgruppen och avspeglas i aktivitetsutbudet. Metoder för hur barnperspektivet är med redan i planeringen av verksamheternas aktiviteter bör utvecklas så att kan de utformas tillsammans med barn och unga, utifrån deras kulturinflenser. Digitala röstningar och utvärderingar för inflytande kan erbjudas inom kultur på skoltid likväl som fritid. Förvaltningsövergripande dialogprojekt genom konstnärliga processer bör fortsatt göras för att lyfta ungas röster.

Kultur- och fritidsförvaltningens avdelningar ska fortsatt stödja och utveckla barns möjligheter till kulturaktiviteter. Genom åsiktslådor, enkäter, dialog med referensgrupper och ett coachande förhållningssätt ska unga även stärkas i att arrangera evenemang och aktiviteter själva.

Mål 4: Samverkan

Barn och ungas rätt till kultur bör säkerställas genom god samverkan mellan de parter som är involverade i att skapa kulturaktiviteter och möjligheter till eget kulturutövande för barn och unga.

En kommun som växer behöver metoder för att möta en föränderlig målgrupp och nå både nya invånare och dem som redan bor här. Kulturrådets rapport från 2023; Flernivåsamverkan främjar barnets bästa, visar att "ett fungerande samspel mellan staten, regioner och kommuner är nödvändigt för att barns och ungas rätt till kultur ska kunna uppnås". De kommunala satsningarna betonas vara av särskild vikt liksom att utveckla uppföljning och analys av barns och ungas rätt till kultur.

Kultur- och fritidsnämnden bör verka för att samverkan och metoder för samordning utvecklas och förstärks mellan de aktörer som är involverade i barn och ungas kulturliv i Norrtälje kommun. Både inom kultur- och fritidsförvaltningens avdelningar och i relation till föreningsliv och aktörer som beviljas kommunala bidrag. Samverkan med det lokala kulturlivet ska ske för barn och ungas möjligheter att skapa ett sammanhang för sitt kulturutövande och förutsättningar för att fortsätta med detta upp i vuxen ålder.

Avdelningar och enheter inom kultur- och fritidsförvaltningen bör fortsatt samverka strategiskt kring programutbud, kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring. Samverkan bör fortsatt ske regelbundet på tjänstemannanivå.

Det kulturstrategiska samarbetet för kultur på förskole- grundskole- och fritidshemstid mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samt enskilda förskole- och skolhuvudmän bör fortsätta att utvecklas. Det bör fortsatt finnas kulturombud på alla kommunala som enskilda förskolor och grundskolor. Ett utvecklingsområde är att etablera kulturombud även inom fritidshemmen. Programinnehåll för kultur på skoltid bör tas fram i dialog med skolornas kulturombud och elever. Flera verksamheters programutbud följer kommunens läsårsplanering.

Kulturskolan har uppdraget att nå alla elever, genom att samverka sina resurser med exempelvis barn- och utbildningskontoret kan man arbeta uppsökande och erbjuda dem i landsbygd och skärgård att utöva sitt kulturutövande under eller i nära anslutning till sin skoldag. Det finns samarbeten med grundskolan i form av stöd till elever med stor frånvaro och i ett pilotprojekt med syftet att stärka eleven och skolans identitet liksom att skapa en god fortsättning och strategi förvaltningsövergripande samarbete med barn- och utbildningskontoret.

Samverkan över kommunens förvaltningar är prioriterat så som genom arbetsgruppen för Barn Rörelse Aktivitet. BRA- gruppen är ett forum där man genom tvärspektoriell samverkansman erbjuder rörelseaktiviteter för barn och unga, exempelvis dans.

Resurser för barnkultur

Förvaltningens resurser för att realisera målen för kultur riktat till barn och unga finns inom avdelningarna ung fritid med; fritidsgårdar, aktivitetshuset Magasinet och Mitt lov, för kulturskolan och för kulturavdelningen med; folkbiblioteken, Norrtälje konsthall, enheten för kulturarv med Roslagsmuseet och allmänkulturen, med; scenkonst på fritid och skoltid vilket inkluderar samordning av stadsbidraget Skapande skola. Därtill räknas personella resurser inom de enheter som erbjuder kulturaktiviteter för barn och unga samt de föreningsaktiviteter som genomförs stöttat av kommunala bidrag.

Verksamheter för kultur på fritiden

Privata liksom ideella aktörer inom kulturnäringen i kommunen erbjuder verksamhet med kultur för barn och unga, på fritiden såväl som på skoltid. Många av aktörerna söker och beviljas kommunala bidrag. Genom bidrag till föreningslivet stödjer och stimulerar kommunen föreningarnas arbete för barn och unga. Samarbetet mellan kommunen och enskilda aktörer är viktigt för att klara av uppdraget att stimulera till ett brett och levande utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som alla barn och unga i hela kommunen kan ta del av. Kommunen fungerar som stöd även för enskilda kulturutövare genom kulturpriser och stipendier med syfte att stimulera kulturbärandens vilja till eget skapande och på så sätt skapa en bredare bas av olika kulturutövare i hela kommunen.

Tillgången till fungerande scener och lokaler är av stor vikt. Över hela kommunen finns samlingslokalhållande föreningar vars scener och lokaler används för evenemang och kulturaktiviteter. Kommunen har ett antal scener i egen regi såsom Opalen Rimbo kulturscen, Roslagsskolans aula, Rodengymnasiets aula, Roslagens kulturskolas orkestersal, Aktivitetshuset Magasinet, scenpaviljongen i Societetsparken i Norrtälje stad samt Sportcentrum. Även biblioteksbusen används som mobil scen. Vid egna arrangemang i Roslagsskolans- och Rodengymnasiets aula ombesörjer Kultur- och fritidsförvaltningen skötseln av ljud och ljusutrustning.

I kommunal regi finns många verksamheter som erbjuder kultur för barn och unga. Kultur- och fritidsförvaltningens enhet för allmänkultur arrangerar offentliga scenkonstevenemang för barn- och unga, familjer och ungdomar på mötesplatser och scener runt om i kommunen på helger och lov. Programmet är gratis eller med subventionerad entréavgift. Samarbeten sker med studieförbund, kulturföreningar och med regionens länsfunktioner för musik, dans, drama och nycirkus professionella artister och kulturaktörer anlitas, både lokala och nationella för att erbjuda en repertoar med bredd och kvalitet.

Folkbiblioteken är en öppen och kostnadsfri plats för alla åldrar, tillgänglig på flera platser i kommunen, både i form av fasta bibliotekslokaler och i mobil verksamhet. Biblioteken strävar efter att vara en naturlig och självklar plats för barn och unga på deras fritid. Verksamheten ska präglas av ett tydligt barnperspektiv både i det fysiska rummet och i de aktiviteter som erbjuds. Mediebeståndet ska vara attraktivt och lockande för barn och unga, innefatta medier på olika språk och det bör finnas anpassade medier för barn med funktionsvariationer.

Genom läsning, samtal och berättelser stärks individens utveckling och främjas det demokratiska samtalet. Läsning kan stimulera fantasi och nyfikenhet, utveckla ordförråd och språk, och hjälper barn och unga att förstå både sig själva och sin omvärld. Böcker visar nya och olika perspektiv, skapar möten och ger gemenskap. Biblioteken riktar sig även till vuxna i barnens närhet för att informera om barns språkutveckling, vikten av högläsning och av att vara en god läsförebild. Exempel på aktiviteter som biblioteken erbjuder är föräldrautbildningar i samarbete med Barnhälsovården, babysång, sagostunder, teater, högläsningstunder, pyssel, olika slags lovaktiviteter, bokklubbar och bokcirklar.

Norrtälje konsthall erbjuder ett brett kostnadsfritt konstpedagogiskt program. I konsthallen finns den kreativa studion där olika aktiviteter för barn och unga anordnas på fritiden och den är även öppen för familjer, barn och unga för att på egen hand skapa i under helger och lov. I samarbete med Roslagens kulturskola erbjuds barn mellan 7–13 år att terminsvis delta i Konstskolan. Till sommarutställningen Konst i Ån arrangeras Konst i Ån-Kidz med visningar riktat till barn & unga, där hela familjen kan se, upptäcka och göra. Konsthallen ingår även i projektet "Må bra med Kultur" där unga nyanlända svenskar i riskzonen för psykisk ohälsa erbjuds att delta i olika kulturella aktiviteter för att skapa ett bättre välbefinnande.

Kulturskolan ansvarar för den frivilliga utbildningen för barn och ungdomar i kommunen med ett brett utbud av musik, dans, bild och form, teater, media och musikskapande. Skolan har verksamhet för barn från två år upp till sista året i gymnasiet. Lärarnas spetskompetenser liksom deras stadigvarande relation med eleverna bidrar till att skolan är en trygg mötesplats där barn och unga kan utöva och utveckla sitt kulturutövande under hela sin uppväxt.

Undervisningen anpassas utifrån elevernas ålder, kunskapsnivå och särskilda behov, och sker individuellt och/eller i grupp. Genom att kombinera teori med hantverk i samspel med andra utvecklas barnens sociala förmågor genom att skapa gemenskap och engagemang, för det egna skapandet likväl som det gemensamma. Estetiska läroprocesser bidrar även till högre måluppfyllelse, motivation och allmänt välbefinnande hos individen. Barn och ungdomar med funktionsvariationer får möjlighet att delta i och utvecklas inom olika kulturaktiviteter inom kulturskolan.

Som elev vid kulturskolan finns möjlighet att hyra instrument och alla elever får utöver lektionstillfällen möjlighet att delta vid konserter och föreställningar. Kulturskolan samarbetar med det fria kulturlivet, både lokalt nationellt och internationellt. Genom att introducera det lokala musik- och kulturlivet möjliggörs ett fortsatt utövande i vuxen ålder. Musik med flera kulturformer delar det unika i att vara universella språk som kan utövas över språkbarriärer. Genom utbildningen vid kulturskolan ges ett livslångt intresse för kultur samt tillfälle till generations- och kulturöverbyggande möten.

Enheten för kulturarv har i uppdrag är att vårda, bevara och tillgängliggöra det gemensamma kulturarvet i kommunen. Detta sker dels i Roslagsmuseet, med anor sedan år 1922, som är centralt beläget i Norrtälje stad, dels i samverkan med andra förvaltningar och aktörer. Verksamheten vill skapa förutsättningar för att främja barns – och ungas möjligheter att uppleva och arbeta skapande kring historia, hantverk och kulturarv. Att bredda deras kunskap och intresse för kulturarvsområdet. Museet erbjuder utställningar att upptäcka på egen hand, pedagogiskt program med visningar och workshops samt Mitt Lov – aktiviteter.

Ung fritid har fysiska fritidsgårdar för ungdomar i åldrarna 12–17 år, placerade i Hallstavik, Rimbo och Norrtälje. Här kan besökarna ägna sig åt skapande verksamhet, dans, musiktävlingar och temakvällar. Ung fritids flexibla verksamhet sker även på andra orter. Ungdomars egna kulturinflenser bidrar i stor utsträckning till upplägget av aktiviteter i verksamheten och man följer den digitala kulturen där ungdomar är i sociala medier. Samverkan sker med andra avdelningar inom kommunen, föreningar och externa aktörer.

Verksamheten på allaktivitetshuset Magasinet främjar besökarnas eget kulturutövande på sin fritid med fokus på målgrupper från 15 år och uppåt. Förhoppningen är att skapa generationsöverskridande möten som berikar både deltagarna och verksamheten. Här kan besökarna utöva musik, dans och konst i olika former och upptäcka och prova på nytt genom inspiration från olika typer av kulturaktörer inom varierade genrer. Magasinet tillämpar meröppet, vilket innebär att enskilda personer eller grupper kan vara i lokalerna även då verksamheten är stängd. Personalen fungerar som coacher för att stötta och sammanföra människor och stimulera att grupper startas inom olika intresseområden. De är också med och planerar och genomför kulturevenemang genom att hitta samarbetspartners för dessa grupper så som professionella kulturutövare, föreningar och studieförbund.

Ung fritid är huvudkoordinator för Mitt lov, kultur- och fritidsförvaltningens lovaktiviteter för barn och unga i hela kommunen. Flera avdelningar och enheter inom förvaltningen, liksom föreningslivet bidrar med anpassad programverksamhet till Mitt Lov.

Verksamheter för kultur på skoltid

Skoltid som begrepp i denna plan avser tid som barn och unga vistas i; förskolan, grundskolan, anpassad grundskola och på fritidshem till och med årskurs nio.

Varje termin erbjuds förskolor och skolor kostnadsfria scenkonstevenemang inom ramen för förvaltningens utbud av scenkonst och skolbio för förskola, grundskola och för fritidshem på loven. Teater, musikkonsert, dans, nycirkus, föreläsningar och skolbio erbjuds i tätorterna Norrtälje, Rimbo, Hallstavik. I den mån det är möjligt erbjuds aktiviteter på mindre orter genom samverkan med föreningslivet eller mellan de egna verksamheterna så som scenkonst på biblioteksbussen till barn på förskolor längst ifrån centralorterna,.

Folkbiblioteken erbjuder förskolor sagostunder och kan vid förfrågan hjälpa till att plocka ihop böcker utifrån särskilda teman som förskolan jobbar med. En barnbibliotekarie kan delta vid föräldramöten och prata om vikten av högläsning och läsning. Förskolor erbjuds även att besöka biblioteken i ett lugnt sammanhang före bibliotekens ordinarie öppettider inom ramen för meröppet och under ordinarie öppettid genom förskolans öppna timme. Alla förskoleklasser erbjuds en biblioteksvisning med bokgåva till barnen. Fritidshemsverksamheten erbjuds högläsningstunder, bokdepositioner och lovaktiviteter.

Norrtälje konsthall erbjuder kostnadsfria program för förskola, grundskola och anpassad grundskola med visningar av aktuell utställning med tillhörande workshop. Visningar av kommunens offentliga konstverk erbjuds också. Konsthallens pedagog anpassar planeringen av visningarna och workshops efter ålder och om läraren vill knyta an till något tema barnen arbetar med i skolan. Statsbidraget Skapande skola söks årligen för att erbjuda klasser besök på konsthallen med guidad visning i utställningen och workshop -tillsammans med en konstnär.

På Roslagsmuseet erbjuds kostnadsfria program för förskola, grundskola och anpassad grundskola med visningar av aktuell utställning. Museets pedagog ger guidade turer och workshops kopplat till aktuell utställning. Visningar och workshops anpassas efter ålder och om läraren vill knyta an till något tema barnen arbetar med i skolan. Muséets program bidrar till att göra kommunens kulturarv till en resurs för förskolor och grundskolors pedagogiska arbete.

Som komplement till enheternas program så söker kultur- och fritidsförvaltningen årligen statsbidraget Skapande skola från Statens kulturråd. Det söks centralt för alla skolor i kommunen, både kommunala och fristående enheter omfattas. Skapande skola möjliggör ett utökat utbud av kulturaktiviteter för barn och unga i grundskolan. Bidragsmedlet omsätts till fördjupade kulturprojekt och möten med professionella kulturutövare och deras konstgenre genom exempelvis föreställningar och workshops eller som dialogprojekt genom konstnärliga processer för att lyfta ungas röster. Projekten bör involvera barnen i att uppleva, utforska och inspireras till eget skapande genom mötet med professionella kulturutövare och deras konstformer. Flera projekt är uppsökande på skolorna för att nå så många som möjligt.

Nationella likväl som lokala professionella kulturutövare och institutioner anlitas inom kultur på skoltidaktiviteter, för att styrka en långsiktig samverkan mellan grundskolan och det lokala kulturlivet. Projekten bör alltid möta höga krav på konstnärlighet likväl som pedagogiskt innehåll anpassat för barnens ålder, varierade funktioner och behov samt uppmuntra till ämnesintegrering.

Ekonomi

Förutom god samverkan är prioriteringar i finansiering den yttersta faktorn som sätter gränsen för hur mycket kulturaktiviteter som kan erbjudas barn och unga i kommunen. Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel för avdelningarna Ung fritid med; ungdomsgårdar, aktivitetshuset Magasinet och Mitt lov, för Kulturskolan och för Kulturavdelningen med; folkbiblioteken, Norrtälje konsthall, Enheten för kulturarv med Roslagsmuseet och Allmänskulturen med; scenkonst på fritid och skoltid samt samordning av stadsbidraget Skapande skola. Till det kommer tillhandahållandet av scener, lokaler samt bidrag och arrangörsstöd till kulturverksamheter av enskilda aktörer och föreningar.

Samverkan och samarbete kan stimulera till att få fler barn och unga engagerade inom föreningslivet avseende kultur. Föreningar och kulturella näringar engagerar i sin tur andra verksamheter och är en bra motor för företagande vilket kan bidra till att skapa en levande bygd på små orter. Flera enheter inom kultur- och fritidsförvaltningen anlitar återkommande sommarjobbare inom exempelvis programverksamhet och inom kulturarv, ibland sker detta i samordning med föreningslivet som ofta förfogar över kulturarv i kommunen.

Kulturrådets rapport från 2023; Flernivåsamverkan främjar barnets bästa, visar bland annat att "ett fungerande samspel mellan staten, regioner och kommuner är nödvändigt för att barns och ungas rätt till kultur ska kunna uppnås". De kommunala satsningarna betonas vara av stor vikt för hur barn och unga nås av kultur och ges möjlighet att utöva kulturaktiviteter.

Kultur- och fritidsförvaltningen samarbetar aktivt med regionens länsfunktioner för musik, cirkus, slöjd, dans och film och nyttjar dess subventionerade utbud. Att ta del av subventionerad professionell kultur säkrar både hög kvalitet i utbudet och bidrar till god ekonomisk hushållning. Det söks externa bidrag från exempelvis Kulturrådet, Svenska filminstitutet och Region Stockholm. Vid bussresor till och från evenemang och aktiviteter på skoltid bekostar enheterna själva sina resor.

Så följs kulturinsatserna upp

Utbudet av kulturaktiviteter för barn och unga bör ske i samarbete och följas upp för att främja en hållbar progression, säkerställa en hög kvalitet i och utveckling av arbetet. Kulturplanens fyra lokala mål följs upp av ansvariga avdelningar med särskilt vikt på att utveckla uppföljning och analys av barns och ungas rätt till kultur.

Kultur- och fritidsnämnden genomför en omfattande kultur- och fritidsvaneundersökning vart tredje år för att få ett underlag för angelägna satsningar på kultur- och fritidsaktiviteter för barn och unga. Statistik över besöks- och deltagarantal kan redovisas genom de årliga verksamhetsrapporterna och delårsrapporterna för Mål och budget.

Utöver det bör det fortsatt göras verksamhetsspecifika utvärderingar för att få underlag till uppföljning på insatser, kvalitetsutveckling och planering av verksamheterna. Exempelvis genom dialoger, digitala enkäter efter deltagande i aktiviteter på fritiden och under förskole- och under skoltid. Kulturombuden lämnar även input via ombudsträffar. De representerar förskolornas barn och skolornas elever och de ombeds också att ta in synpunkter via elevråd och klassråd.

Statsbidraget Skapande skola redovisas årligen till Kulturrådet, Kultur- och fritidsförvaltningen och till Barn- och utbildningsförvaltningen.

Slutnoter

Sid. 4

Bone JK & Fancourt D. 2022. Arts Culture & the Brain: A literature review and new epidemiological analyses. London: Arts Council England 2022
Myndigheten för kulturanalys. Kulturvanor, socioekonomiska analyser och tidstrender. Kulturfakta 2017:2. ISBN: 978-91-87046-39-1

Sid. 5

Sveriges riksdag. Lag 2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
Sveriges riksdag Lag 2009:724 om nationella minoriteter och minoritetsspråk
Sveriges riksdag. Bibliotekslag 2013:801
Region Stockholm. RUF5 2050, rapportnr. 2018.10
Region Stockholm. Kulturstrategi för Stockholmsregionen, KN 2018/119
Statens kulturråd 2022. Barnrätt i praktiken. ISBN: 978-91-87583-90-2
Sveriges riksdag. Förordning 2012:517 om statsbidrag till kulturella ändamål
Sveriges riksdag. Förordning (2007:1436) om statsbidrag till kulturell verksamhet i skolan
Sveriges riksdag. Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Statens kulturråd.
Ku2022/00856

Sid. 6

Region Stockholm. Agenda Välbefinnande, Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande
Verksamhetsplan 2024-2026. Kultur- och fritidsnämnd
Mål och budget 2024-2026. Kultur- och fritidsnämnd
Duberg A. Dance Intervention for Adolescent Girls with Internalizing Problems. Effects and Experiences. *Örebro universitet 2016*
Eva Bojner Horwitz, Christer Hogstedt, Pelle Wistén, Töres Theorell. Kultur och folkhälsa 2015.
ISBN
9789187724046

Sid 8 + 13

Flernivåsamverkan främjar barnets bästa. Kulturrådet 2023. ISBN 978-91-89748-10-1
GUNILLA KINDSTRAND En väv av vanor En kunskapsöversikt av barns och ungas kulturvanor 2023. Kulturförvaltningen, Region Stockholm, 2023. ISBN: 978-91-984448-6-5

Sid 10

Skolverket. Estetiska lärprocesser. Språk-, läs- och skrivutveckling – Anpassade grundskolan åk 1–9 Modul: Tematiska arbetssätt och digitala verktyg Del 6: Estetiska lärprocesser
Bone JK & Fancourt D. 2022. Arts Culture & the Brain: A literature review and new epidemiological analyses. London: Arts Council England 2022